

Hij was een man voor wie het *menselijk gelaat* – waarin door de eeuwen heen de kunstenaars steeds getracht hebben het wezen van 's mensen innerlijk uit te drukken – een der grote inspiratiebronnen betekende. En hoewel het doen van verwijten in het algemeen weinig zin heeft omdat men er tóch niets door verandert, zou men jegens veel van wat voor moderne kunst doorgaat, kunnen opmerken, dat de bijna systematische verwaarlozing van dit bovenal belangrijke onderwerp een niet te miskennen *verarming* betekent ¹⁾. In alle grote perioden van de geschiedenis der kunst is datgene wat de schilder of beeldhouwer in het gelaat zag – als spiegel van de ziel – en dat op zijn wijze uitdrukte, essentieel geweest voor zijn betekenis als kunstenaar. Waarbij wij zelfs de moderne fotografie niet mogen uitsluiten, gelijk Kenneth Clark in 'Civilisation' het beroemde door Karsh gefotografeerde portret van de oude Einstein vergeleek met een zelfportret van de oude Rembrandt. Een gelijksoortig beeld, hoe vreemd dit wellicht ook moge klinken . . .

Zonder aan bepaalde uitingen van abstracte kunst te kort te willen doen – want van een oud man mag men niet verwachten deze ten volle te kunnen doorgronden, hetgeen de jongeren, eenmaal zelf oud geworden, evenzeer zullen ervaren – wil ik toch stipuleren dat Cor van Kralingen aan de door hem eenmaal gekozen weg trouw is gebleven en zich niet op een terrein heeft begeven dat het zijne niet kòn zijn, en dat, had hij dit wèl gedaan, hem zeker meer de gunst had doen verwerven van hen, die een belangrijke stem hebben bij het verlenen van officiële opdrachten. Maar dan zou hij de eigen aard hebben moeten verloochenen. En dit was hem niet mogelijk.

Want trouw was een essentieel kenmerk van zijn karakter en hij werkte liever 'zo maar voor zichzelf', dan dat hij zijn innerlijke overtuiging geweld zou aandoen door zich te conformeren met de zo geheten 'geest van de tijd'. Die geest, waarvan het volgen voor velen tot gemakkelijke populariteit leidt, mede

1) Prof. J. H. Plumb in zijn essay 'The anarchy of art': 'There is a need to return to the most haunting of all human problems – the human face. This, surely, is the artist's infinity, which neither imagination, technique, passion nor wisdom can ever exhaust. And its rarity is for me one of the more depressing features of modern art'.